

pentru

Minte, Anima si Literatura.

Nr. 25.

МЕРКІРІ, 29. 1859.

1859.

I S T O R I A

д р е п т в л ю і р о м а н ё.

(Брмаре din Nr. tr.)

Еаръ Teodociй II. днтрепринце о оперъ ші
таі цеперосъ. Елъ реформъ тóтъ жжрепрдена,
редкъндъ днтр'впъ корпъ тóте констітчіоніле
къте се emanасеръ дела Константінъ челъ маре
ші пъпъ ла репнлъ сеъ; спре комплініреа
ачесті опъ dede mandatъ ла 8 інші dінтре чеі
таі дештепці е маі допші бърбаці, ка ачештіа
съ реквлéгъ тóте констітчіоніле предечесорілоръ
сеъ, карі актъ ераш date къ татълъ зітъреі, а
ле пшпе дн опдіно ші а ле редвче днтр'впъ
сінгіръ корпъ; ачееа че се ші фече, ші кор-
пвлъ ачеста de леї се пшті кодіче teodo-
cianъ, пхлікатъ ла а. 438 къ о повелъ. Дн
ачестъ повелъ Teodociй dekiаръ, къ де ачі дн-
наінте нз ва авé пхтере de леїе пічі о кон-
стітчіоніле каре нз с'аре квріnde дн кодіче
че пхръ пхтеле сеъ. Аша кодіче teodocianъ
ажкпсе ла пхтере de леїе дн totъ оріентеле,
ба днкъ'ші дн охіденте пріп опера лві Вален-
тініанъ, каре днкъ коплакръ ла комплічіоне.

Awashadap' сентенцеле жжреконсвілоръ ші
кодіче teodocianъ аш фостъ не ачестъ тімпъ
комплесвлъ de леї, че шербіаі тацістрацілоръ
de норме днтръ dechidepea касслоръ. Ачестъ
лецельчіоне се свєдіні дн оріенте пъпъ ла zi-
мелі лві Жжстініанъ днператръ, адекъ дн кврсъ
de anі 90; еаръ дн охіденте ретасе дн вігіре
пъпъ ла декъдереа ствдіелоръ фртмбсе.

Барбарії карі аш днпнідатъ імперілъ Ромеї
жші авеаі лециле сале пропріе. — La Франкхі,
днпнідатъ de a трече песте Ренъ, ераш дн вігіре

лециле саліче, та трекъндъ Ренълъ ші квчеръндъ
ачеа тръсъръ de пътъпітъ че се днтріnde dela
Penъ пшпъ ла Moca, се днтродвсе дн ачеа
рецівне кодіче teodocianъ. — Еварікъ о кшт
врэй алдій Teodopіkъ нз пштеа схфери пітікъ че
ера романъ; дечі emană леї пропріе къ татълъ
контрапіе челоръ че се квріndeа дн кодіче teodocianъ, ші ле пшті леї teodopіchane. Ма
фіблъ сеъ Аларікъ, втъндъ къ лециле adxce de
татълъ сеъ сантъ de пшкферітъ, ші totdeodать
ка съ факъ лвкръ плъквтъ ла ціпере-сеъ Teodo-
рікъ рецеле Italia, а днпнірчінатъ врео кштіва
допші къ Formarea вшпі кодіче de леї, днпні-
нідатъ а се ажата дн компліаре къ кодіче teodocianъ
е къ сентенцеле жжреконсвілоръ. Ачестъ
комплічіоне се пшті Бревіарілъ лві
Аларікъ, сеъ Бревіарілъ кодічелъ teodocianъ.
— Щпй аш квфндатъ ачестъ Бреварів къ аша
пштіта леїе романъ (Lex romana Burgundionum),
ма ачестъ се атрівзе лві Teodopіkъ
фіблъ лві Клодовеі реце алъ франкілоръ. — Дн
Italia с'а обсерватъ контінваменте дрептвлъ
teodocianъ. — Дн Боргонія нз фі речептъ,
ма Гандевалдъ промвлгъ таі твлте леї, ші
корпвлъ ачестора се кітші леїе гвіде-
валдъ. — Дн Галії ераш дн всі лециле Ба-
варілоръ, Церманілоръ фіквте de Teodopіkъ фіблъ
лві Клодовеі.

Пхлікъчіоне ачесторъ леї detrasе foарте
твлтъ din авторітатеа кодічелъ teodocianъ дектъ
нз дн рхівне къ теріторілъ та челъ пшдіпъ
дн рхівне къ персопеле карі ераш облегате а
длъ обсерва.

Ачеста e стареа дн каре се афла жжр-
прдена романъ кътръ фіпітълъ днперъдіеі лві

Жъстини^в; та къз асчендереа лв^и Жъстиниан^в по троп^и, по^иль лвт^и стрълчи в жърепр^иденца аж^ипсе ла кълтеа са чеа та^и ф^иалт^и.

III.

Жъстиниан^в вр^и съ ad^икъ д^и op*dine* лецелъч^ипеа. Ел^и п^има декът^и д^ипъ св^иреа са по троп^и а еманат^и челе та^и твлт^и конститу^ич^ип^и. А вез^и д^ице, къ д^икъ tot^и ем^ите ла леци поб^ие ф^ир^и а штерце с^ив^и а modifika челе век^и кар^и аж^ит^и по ма^и ера^и адапт^ие ла чер^иц^иле тим^ипл^и: гръмъдешт^и п^има^и ф^ир^и а edifika, аж^ит^иент^и п^има^и d^исп^исеч^ип^иле ф^ир^и а делът^ира конфес^ионеа че domnia д^и жърепр^иденца. Дрепт^и ачеса се determin^и а ad^ина т^ите конститу^ич^ип^иле din kodich^и ермощенian^в, грегориан^в е teodocian^в, ш^и т^ите кът^ие се та^и ем^исерь д^ипъ ачеса, ш^и а ле комп^ила т^ите д^ип^ит^ир^и синг^ир^и корп^и, делът^ирънд^и ш^и д^идрептънд^и контраз^ич^ир^иле че ар^и ф^и фост^и д^ип^иtre^и въ^и с^ив^и алъ леци. Пент^ир^и д^ип^ил^иреа ачест^и оп^и т^ире^и алес^и Жъстиниан^в 10 i^нши d^инт^ире че^и та^и сапиен^и, бъргад^и ш^и ле op*din* а есп^ине д^и op*dine* т^ите леци^иле век^и е поб^и, д^инд^ивле tot^иdeodat^и фак^илт^иате de a ск^имба ш^и adao^иче че леар^и п^ир^и к^и кале, ш^и de a д^идрепта в штерце контрад^ипч^ип^иле. Ачест^и оп^и се ф^ин^и д^ип^ит^ир^и ап^и, ш^и се п^ит^ии код^иче Жъстиниан^в.

М^илте е вар^ие съп^ит септ^иц^иле ск^иретор^изор^и ас^иира de мер^ит^ил^и ачест^и комп^илъч^ип^и. Щ^ил о ла^ид^и, аз^ий з^ик^и к^и аре челе та^и тар^и деф^ип^ите, алъм^и еар^и та^и жъст^и комп^инд^и партеа въ^ип^и ш^и атак^и партеа реа. Ма ачест^и оп^и п^иа аж^ип^иш^и п^ин^и ла по^и, ш^и аша к^и гре^и с^иар^и поб^и профери о жъдекат^и к^и черт^ит^ид^ине е жъст^и ас^ипра de ел^и.

Kodichele Жъстиниан^в ера д^ип^ип^ир^иц^и д^и 12. кърд^и. Ф^и п^ибл^икат^и д^и месеа лв^и пр^иер^и ап^и 529 е конфирмат^и de д^ип^иперат^ил^и при^и конститу^ич^ип^инеа сеа de Iustinianeo codice confirmando,

каре о д^индрепт^и к^ит^ир^и Менна префект^ил^и пре-
тор^и д^и Константинополе, д^ик^иар^инд^и tot^иdeо-
дат^и de штерсе т^ите d^исп^исеч^ип^иле ап^итесор^и-
дор^и се^и, се ачест^и н^и с^иар^и к^ипр^иnde д^ин коди-
челе се^и, ш^и д^икрет^и к^и п^ие вен^итор^и п^има е
синг^ир^и ачест^и код^иче аре de a шерб^и de норм^и
д^ин т^ите к^икселе пр^ивате але четъцеп^илор^и.

Ma ав^ия ф^и п^ибл^икат^и ачест^и код^иче, ш^и о
таре пер^иде^и се с^им^и д^и лецелъч^ипеа романт^и,
din к^иксъ к^и, фонци^и анти^и а^и дрепт^ил^и се с^и-
пресер^и ш^и та^и алес^и септ^иц^иле челор^и та^и
и^нист^и жърскоп^исл^и д^и штерсер^и п^ис^исч^ип^и-
д^ив^ие д^ичел^и код^иче, кар^и септ^иц^и de алъ-
т^интрае n^иme n^иo поб^и п^ига, к^и ера^и перв^ил^и че-
л^ит^и та^и солид^и жърепр^иденца, ш^и к^и ла ачеле
рек^ириеа^и конт^инаменте тод^и кар^и се есерч^ита^и
д^ин артеа фор^ил^и. Дрепт^и че, спре а репара
ачест^и деф^ип^ит^и e дав^и, Жъстиниан^в op*din* п^ит^има
декът^и д^ин ап^ил^и вр^ит^иор^и 530 лв^и Тревониан^в,
ка съ рек^ил^игъ септ^иц^иле жърекоп^исл^ил^иор^и че
ера^и di^иф^из^ие при^и ма^и твл^и de 2000 вол^ит^и, ш^и
din ачест^и съ алъгъ челе та^и п^ирап^ик^ите д^ин фор^и,
ш^и d^исп^ип^инд^иле д^и op*dine* съ ле д^иппар^и
д^ин кърд^и ш^и ачест^и д^ин т^итле. Тревониан^в аша
ш^и фече, ш^и к^и 16 сод^и а^и се^и, tot^и пер^ионе
консп^ик^ие, д^индеп^ини оп^ил^и д^ин тре^и ап^и, 'л^и д^ип^и-
п^ир^ид^и д^ин 50 de кърд^и ш^и ачест^и д^ин т^итле;
д^ипперат^ил^и ано^и 'л^и конфирм^и ла а. 533 ш^и се
п^ит^и D^ицест^и с^ив^и Панд^ип^ите, ка ш^и кънд^и
ар^и вреа съ з^ик^и, к^и т^ите се к^ип^ир^инд^и д^и ачест^и
оп^и ш^и tot^и e di^иферит^и (op*din*at^и, комп^ис^и) д^и op*dine*а чеа та^и въ^ип^и.

Жъстиниан^в п^иа i^нертат^и а се комента Пан-
д^ип^ит^иле, ка н^и к^ит^ива жърепр^иденца съ кадъ д^и
каос^ил^и de ма^и п^иainte; ч^и а перм^ис^и п^ит^има de
а се фаче д^ип^ир^ид^ив^ип^ил^и (парат^итле) кар^и съ
шерб^иес^и п^ит^и de поч^ив^и прел^ит^иар^и ла ле-
т^ира корп^ил^и д^ип^ир^иг^и. Ш^и op*din* ка tot^и ee-
прес^ионе, tot^и ворба, tot^и л^итера, я^ип^и ш^и тод^и
п^итер^и съ се ск^ир^и д^ип^ире^и ш^и p^ич^идек^ит^и к^и а-
брев^ииат^ире, спре а се д^ик^ип^иц^ив^ира аша тоат^и

дзвієтъділе, не-дпцеленріле ші обекурітъділе. —

Възмѣ къ дптератвлѣ opdinace лві Trebonianѣ а дптерці пандентеле дп 50 днѣ кърдї, та totѣ din opdinea дптератвлї еле фбръ дптерціте дп шепте пърдї. Маі есте апоі о дптерціре а панденторѣ дп треі лепчівнї, ші се кіамъ: Digestum *vetus*, Digestum *infortiatum*, Digestum *novum*; та нѣ се штіе пічі орінінеа пічі етімологія ачестеі партечівнї; впї о атрабіескѣ лві Блгарѣ каре вісё дп секундѣ 12, алїй зікѣ къ тóтѣ астъ дптерціре нѣ е алтъ декътѣ капрічівлѣ впї лібрарії, каре 'ші пъсе дп канѣ a dibide totѣ опвлѣ дп З пърдї асемені de волгтінбссе. Еар' дп кътѣ дпзъ етімології, съ зіче къ партеа прімъ пентрѣ ачееа се кіамъ Digestum *vetus*, пентрѣ къ фѣ маі nainte діцерітъ e pedantъ декътѣ челелалте дбзѣ; єр' партеа секундѣ се кіамъ Digestum *infortiatum*, пентрѣкъ фіндѣ партеа de тіжлокѣ, вадбреа еі се дпфорцеште (дптиреште) пріп партеа пречеденте e събсеченте; чеа din үртѣ съ кіамъ апоі Digestum *novum*, ка ші кът ар фі нѣма аквт de кързндѣ промъгать e ті-пърітъ.

Маі обсервѣтъ ачі, къ реданторї панденторѣ, компнендуле, н'аѣ алесѣ e реклесѣ нѣма опереле ачелорѣ жъреконсвдї карі аввсеръ факлтате dela дптератвлѣ de a респнде дп обіентеле de дретѣ — чі еі дп компнпераеа ачелві опѣ с'аѣ ажжатѣ ші къ опереле есчеп-твате але челорѣ жъреконсвдї, карі дп үрта констітчізпіе лві Teodociѣ II. ші Valentiniанѣ III. сінгврї се пътеаѣ чіта ші алега дп форѣ.

Nime нѣ поге нега дп панденте o dicop-
dine totale, къ тóтѣ къ съпт впї кърдї нѣ ворѣ
декътѣ а лъздаре opdinea дп каре съпт діцерітѣ.
— Съпт впї карі арвкѣ дптирештвнї лві Tre-
bonianѣ е колецилорѣ сеї, зікѣндѣ къ аѣ лъсатѣ
дп дічестѣ үртѣ de дісквсівпіе Проквіланілорѣ
e Сабіанілорѣ, ші de ачі контрадінчівпіе дп

ачелѣ опѣ; еар' Antoniѣ Fabis 'і аквсѣ de не-
феделтате, ші зіче къ Trebonianѣ а въндѣтѣ
дрептатеа пентрѣ пропрівлѣ інтересѣ. Кътѣ ade-
втрѣ къпріндѣ ачесте дптиштѣрї e аквсѣ, вомѣ
bedé таі ла вале.

Дпзъ че о'a компілатѣ Dіцествлѣ, а datѣ
дптератвлѣ opdine la Trebonianѣ ші ла алдї
дої лънгъ елѣ, ка din ачелѣ опѣ таре ші естенсѣ
съ компнпть впѣ компндиѣ формѣ de manuale,
каре съ къпріндѣ нѣма елементеле прімѣ а ле
жърепрѣденцѣ романе къ скопѣ de a пресента
ідіоділорѣ e tінерімѣ стдіоцѣ о кале таі бреве
ші таі фачерѣ дптиштѣ дптиштѣареа лецилорѣ. Дп
Формареа ачествї компндиѣ Trebonianѣ e чеї
дої колеї аї сеї, се ажжтарѣ таі твлтѣ къ ін-
стітчівнїе лві Kaiѣ ші къ впеле скріпте а ле
ачествї жъреконсвдї e къ але алтора; опвлѣ
фѣ термінатѣ ші e дптерцітѣ дп патрѣ кърдї.
Картеа прімѣ траптѣ de дрептврїе че паскѣ
din релчівнїе персоналї; а дбза, а треіа, ші
din a патра прімелѣ чіпчі тіtle, de лъкврѣ e
de дрептврїе релатівѣ ші de modulѣ de a аквіста
лъкврѣ (res); рествлѣ din a патра карте вор-
беште de апчівнї. — Бизарѣ e алкісівна лві
Акврсія ла челе патрѣ елементе а ле патрарѣ:
пътъпѣтѣ, апѣ, фокѣ ші аерѣ — zikѣндѣ къ ачі
есте de a се кътва рѣчівна дптерцірї комп-
ндиїлві дп патрѣ пърдї, къ прекът ачеле еле-
менте даѣ аліментѣ корпвлї отенескѣ, аша
спіртвлѣ tінерімѣ се пътреште къ челе патрѣ
кърдї а ле інстітчівнїлорѣ. — Прекът ведемѣ,
кърдїле съптѣ събдптерціте дп тіtle, тімелѣ
апоі дп таі твлтї сѣбѣ таі пъдіпї параграфї.
Опвлѣ с'a пъблікатѣ ла an. 533 съптѣ нѣме de
„інстітчівнїе лві Жъстініанѣ,“ ші с'a санчівнатѣ
дп ачесашї zi (30. Дечембре) къ Пандентеле.
Апоі opdinѣ Жъстініанѣ ка інстітчівнїе съ шер-
бескѣ de тестѣ дп школе din Roma, Кнополе
ші Берітѣ. — Опѣ скріпторѣ зіче, къ інстітчів-
нїе съпт впѣ канѣ de оперѣ ші кеia а totѣ
дрептвлѣ романѣ. (Ba үрта.)

DOMINIILE STATULUI

În Bessarabia.

În partea de Bessarabie așeazăte Moldovei, deși începereea tratatului de la Paris din 18. (30.) Martie 1856, ne lărgă pătajală coloanală aș dorendită Moldova și 22 de moșii, ca domenii și a le Statului. Aceste moșii se află în districtul Izmail și într-o cincină Dnisteri che alcătuiesc gura Criuleni și hotărău poștă Moldovei, și într-o marține teritorială coloanală și păstăvile, pătajală stări, străriile și Marea Negru.

Locuitorii din dominiile statului sunt puști săptămână și reușim să totul deosebită de alături de domenii. Dările lor către statul săkăză propriețar, care este totuștă statul, sunt acelui deosebită și că totul mai mari de către așezați locuitorilor.

Fiecare familie așeazăte și cheltui 22 de domenii ale statului are în disponibilitatea sa 30 de decetini de pătajală. (Decetina are 2220 stărișini.) Înțindepea pătajală afețată la aceste 22 de state se săie la 72,776 decetini. Dările statului sunt așezații ne săfletele locuitorilor din domenii și ne pătajală cheile este dată.

Populația domeniorilor este formată din 3169 de familii, cunprinând 14,688 de săflete.

Sunt numărul de date comunități, fiecare familie este datată a pătării, deși așezaști, 98%, capătă arăntă; însă că obiceiul să a se ză căte 40 capătă de fiecare indiferentă de parte bărbătescă. 7824 de indiferență dără pătăsească, căte 49 de capătă ne ană, în răsărit

3883. 76

Pentru acoperirea de soiă fiecare indiferentă de țără secese este datoră a pătării ne ană fisicală căte 4 capătă

arăntă. Cheltui 14,688 de săflete, dără, pătăsească ne ană

587. 52

Acumine totuștă o dără de 4 capătă de fiecare săfletă se pătăsește din contul fisicală

587. 52

Pentru capitalul de îndebtămare pătăsește fiecare săfletă căte 6 capătă arăntă ne ană

881. 28

Biroul personal este statutul său și 9 răsărită 58 capătă arăntă de fiecare familie și de 3 răsărită 46 de fiecare bătrâncă. Cheltui 3,169 de familii pătăsească ne ană

30,359. 2

Cheltui 181 de bătrâncă pătăsească

626. 26

Darea primării pătajală este fiecare la 86 de capătă de fiecare săfletă de partea bărbătescă. Cheltui 7924 indiferență pătăsească dără

6628. 64

La această venită adăugindă creștere înăndătoare din către pătajală, pe care locuitorii arătă o permițări atât de vîcă către proprietarul să da înăndătoare venită primării săkăză de evrei cheile judecătoriei

15,000.

Acesta este venitul total al statului din domenii

58,554

Afără de dările mai susă arătătate, locuitorii din domenii sunt obligați să plătească dării ne contul lor să poată sătulă pătajală trezorul obiectelor de valoare și a cărora statul. Pentru 108 de cărora la casă de postă din 19 state pătăsească locuitorii

4559

Cum totalul a dările este în răsărită 63,113

Această dără se săie pentru familiile din domenii la 21 de răsărită ne ană de fiecare, ad. aproape de 7 galbenă, dără și către statul săkăză proprietate! În luna Psiachie locuitorii statului pătăsește, dără, către mai puțină de către ce să pătrundă postările statului și pro-

претарівлю. Фріка de a ня къдэ колоністї ші domeniariї съпѣтѣ реїтеле дипольторіз дн каре тръїескъ църанії din Moldova аѣ дндемнатѣ, маї алеѣ пе локгіторї din domenірї, de a се дипскріе диптр'юпѣ нъмерѣ песте зна тиїе фамілї спре а трече дн Рѣсіа, дн термінеле de треї ани акордатѣ de трататвлѣ de Париш. Ачеаста фаче de a се симї, дн къртиреа Молдовеї, о нечеситате абсолютѣ de дрекаре статистичеї дн фіекаре din ачестї треї ани; фіндѣ тóте венітвріле вістіерії съпѣтѣ реземате пе попъладіе. Фъкѣтс'аѣ ачеста? Дањъ ня с'аѣ фъкѣтѣ, апої ші венітвріле вістіерії пе ачестї треї ани съпѣтѣ аша de біне търьврате кътѣ піше ня ле ва маї пътѣ ліппезі.

Пе лъпгъ ачесте, локгіторї съпѣтѣ облігацї de a цине касе дѣ арестѣ пе ла пътвріле дипсншате; de a цине дн бъпѣ старе трекътбреа песте лакълѣ Кітаївлї че лѣгъ Ісмаїлвлѣ de Кілія; de a пъті ворнії ші ватаманї пентрѣ требвіщеле поліціепештї, пе пісерї сътештї, пе прездї, ші алто келтвіеле обштештї. Пентрѣ диптімпінареа ачесторѣ келтвіеле се фаче de околашѣ въпѣ въдѣтѣ къ консімпеншнѣ тѣтврорѣ обштійлорѣ сътештї. Ачестѣ статѣ, пріп формаmezatvlu, се дѣ дн антрепрізъ нъмаї локгіторілорѣ din domenірї. Съма ачеаста de келтвіель се арѣпкъ пріп тіжлочіреа чиселорѣ асвпра тѣтврорѣ локгіторілорѣ ші се стржнѣ сдатѣ къ бірглѣ фіскѣвї. Се сокоате ла треї рѣвле пе апѣ de фіекаре фамілїе пентрѣ ачестѣ dape, менітѣ спре а дндестьла требвіщеле обштештї. (Пашї, din Фоia de agric. практикъ.)

8NѢ АКТѢ ВЕКІЯ DIN 8PIKARIѢ.

. Планѣ саѣ о формѣ de облѣдіре републіканъ. Логофѣтъ Dimіtrie de Стѣрза.

Пентрѣ а днчепе о облѣдіре републіческъ, требвѣ маї диптѣвѣ съ се ашезе темеліа фор-

меї сале, ка де ачі днпайтѣ съ се днчепѣ ші оржандвіела чеа къвійчбсъ пентрѣ ферічіреа въпѣ локѣ, че се хотъреште а фі републікъ de стареа аристодимократіческъ. Деї еатъ ші ашезареа темеліеї сале: въпѣ dibanѣ таре de 15 велії, въпѣ dibanѣ правеліческъ de алдї 15 боерї, ші въпѣ dibanѣ de депутації жъдецелорѣ, че се ва нъми dibanѣлѣ de жосѣ. Ашезъндссе ачесте 3 dibanѣрї днпѣ планѣлѣ че вртѣзъ, ачесте ворѣ фаче ші тóте челе маї требвічбсъ оржандвіел, неденѣртѣндссе пічі диптр'юпѣ кіпѣ de система чеа аристодимократіческъ.

Капѣ А.

Dibanѣлѣ челѣ таре de 15 велії ва авеа тóть гріжа ісводірї капетелорѣ правелічесхт асвпра са, ші даторіа съ стржнїе скъ de тóть требвіщца ші оржандвіела стъпнїрї републічей. Ачеста ва сіргї пентрѣ крештереа саѣ хърдзіреа спре біне а тладендїлорѣ (?) ші пентрѣ челе требвічбсъ а се фаче пентрѣ фолосылѣ de обштіе, атъта din поѣ кътѣ ші префачерї, ші де але економіеї пътвртвлї дрептѣ фолосылѣ локгіторілорѣ; ачеста ва аве прівігере пентрѣ пъстрареа пъравврілорѣ бъпе, ачеста ва фі пъс-трътврілѣ ші оржандвіторілѣ а тотѣ венітвлї ші келтвіелї републічей, ачеста ва фі днкъркатѣ къ требвіле стреине че ва авеа републіка къ пърдїле ачеле, ші ачеста ва авеа тóть пътареа de гріжъ а тоатеї пърдїї оствѣштї а републічей.

Велії ачештіа, кътє чіпчіспрежече, аї di-
ванѣлѣлѣ челѣ таре, фіндѣ кърматї тоатеї облѣ-
дірї републічей, еї ворѣ фі ші сіргїторї тоатеї
формеї стъпнїрї; тоате челеалте дерегъторї
ворѣ фі маї тічі лорѣ; нъмаї dibanѣлѣ правел-
іческъ ші dibanѣлѣ de жосѣ ня ва спѣнзора пічі
диптр'юпѣ кіпѣ de дѣпшї, къчі челѣ dintѣлѣ ва фі
даторів ші ва авеа denlinѣ пътере съ зікѣ ші
съ хотъраскъ ла тóте токтai днпѣ кът есте
окрісѣ дн правіле, фърѣ de пічі въпѣ adaocѣ саѣ

екъдере, deocebindă dōръ къ пічі впъ отъ нъ
се ва да піерзърї, фъръ а нъ фі хотържреа
педесії че ва фаче ждекъторї съі дспъ пра-
віле, тай фнтъі іскълітъ челъ тай пнцінъ de 10
веліці аі dibanвлій челъ таре, къчі еі воръ авеа
тотъдеаизна пітере а тай дътолі ачеа стръш-
нічіе а правелій, еар а о тай фнмърі нъ воръ
пітеао.

Ші фн челъ de алъ doilea, фіндкъ снптъ
депнатії чеі трітіші din царъ, че фнкіческъ
ікона впзі породъ деплінъ словодъ, dibanвлі
ачеста de жосъ есте ші din сорокъ фн сорокъ
съ се adnne, даръ dibanвлій челъ таре ва пітеа,
къпоскъндѣ требвінда, съ'лъ кіеме съ се adnne
ші тай фнайлія сороквлі; ші фіндѣ zilele
оржандіїе кътъ се ціе dibanвлій de жосъ adn-
натъ, dibanвлій челъ таре ва пітеа съ'лъ ціе
стржнсъ, песте сороквлі съ'лъ фнкъ челе 15, ка-
прін ачеа прелкніре de време съ се піть да
ші деплінъ сфершітъ требілоръ челоръ тай
гравніче.

Веліцій dibanвлій челъ таре се воръ алеңе,
ліпсіндѣ вре впвлъ din чеі 15, адекъ ръпосіндѣ
саѣ de твлъ пепвтінъ депртъндасъ de слжба
dibanвлій челъ таре, саѣ алъ фнтъшларе, din
партеа пеамврілоръ воерешті din царъ, ачеста
се ва фаче дспъ сфершіреа веліцілоръ фнтре
днпшій, днндѣ фіештекаре din веліцій прійтіреа
са аснпра впві образъ челъ гъсеште къ кале
съ'лъ прійтескъ фнтре днпшій; атвпчea аснпра
кървіа іпокіменѣ ва къдеа гласнрі тай твлте,
ачела ші ва фі прійтітъ, пептіръ тотъ віаца са
de впвлъ din чеі 15 аі dibanвлій челъ таре, ер'
de се ва фнтъшларе съ фіе аснпра впві саѣ доѣ
іпокімене гласнріле прійтіреі потрівъ, атвпчea
се алеңе впвлъ dintre ачестіа дспъ воіа сор-
влій. Траівлъ челъ de а фі прійтітъ de тем-
бронъ алъ dibanвлій челъ таре требвіе съ фіе
штістъ de чінстітъ ші фнделелтъ ші днпвнцатъ
ші къ ізвіре de патріе, ші челъ тай пнцінъ
требвіе съ фіе omъ de anl, къ авнндѣ

тоте ачесте дархрі, съ піть фі ші вреднікъ de
кредінца че і се dъ пріїміндблъ пептіръ totъ-
deаизна ла впъ сфершітъ атътъ de чінстітъ ші ве-
тернікъ.

Д е п а р т . 1.

Треі веліці, din чеі чіпчіспрежече аі diban-
влій челъ таре, воръ стръжкі аснпра тутъроръ
шкімелоръ църї, ші алте асеменеа ашезърі
фъкте пептірка крештереа тіперілоръ атътъ de
партеа върбътескъ, кътъ ші de партеа фетеіескъ
съ піть фі de фндествлъ пептіръ а съважрі ла
тоте образіле че воръ фаче din neamъ фн neamъ
локніторі въні репвмлічеі. Тотъ ачешті З веліці
воръ авеа ші пітере de a сілі веръ пе че пъ-
ріпші фъръ de осевіре съ dea фівлі съ'лъ кре-
штереа вънъ; еар' прыпчій чеі сърмані фн ва
креште репвмліка, къчі тої de овште снптъ аі
сы фі: къндѣ впъ пъріпте totъ нъ ва фаче
даторіа са пічі дспъ фндемнареа челоръ треі
веліці, атвпчі ачестіа ші къ чеі треі веліці дела
пъстрареа пъравврілоръ въне, воръ пнпе прып-
квлій епітропъ ші воръ траце din авеrea пъріп-
ділоръ съі впъ венітъ кътъ ва фі de фндествлъ
пептіръ крештереа са чеа вънъ фнтоктай потрівъ
дспъ авеrea са. Ачешті треі веліці воръ сіргві
ші пе тоте челе требвінчосе а се фаче пептіръ
фолосвлъ de овште атътъ din поѣ кътъ ші пре-
фачері, ші пе тоте челе de скonomia пъмънту-
лъ дрептъ фолосвлъ локніторілоръ.

Д е п а р т . 2.

Треі веліці воръ фі пъстрѣторій пъравврі-
лоръ въне, адекъ лвкргрілоръ къ чіпстє ші къ
кале; еі воръ фаче попріре de челе петревніче,
ші пре челе че прічинескъ десфрѣпаре саѣ
скандалъ de овште; тотъ лвкрглъ поѣ фъкътъ
пептіръ а фі de овште, дела ачесті треі веліці
требвіе фнтъі съ фіе датъ воіа ка съ се фактъ,
кътъ театрѣ ші алте асемінеа, фъкте пептіръ
десфтареа пъемікъ. Пітереа ачесторъ треі ве-
ліці ва фі таре, dap' челе тай твлте а саде

зрмърі со воръ фаче не тайнъ, фиіндъ де тълте
опі фанте че се потъ дундрента ші дештептъндъ
окії грешітвлзі, къчі квщетвлзі съзъ днсвши дмъ ва
бате. Ачешті треі воръ авеа ші пъртаре де
гріжъ пентръ партеа съпътъції, към лазаретърі
ш. а., че потъ фі дрентъ бинеле де овште.

(Ba ұрма.)

Aradu, 31. Iuliu n. 1859.

Pulbere si umbra suntemu, dar pulberea e
ca si fumulu,
Ce la o miscare de ventu pierie, si nu e
mai multu.

Asia unu amicu alu nostru de aici stimatu de
o mare multimea de ómeni; dar' cunoseantu si de
mai multi, in anulu vietii sale alu 45 trecu dintre
cei vii, si se stinse, cum se stinge focul de pute-
rea apei, ce nici s'a intemplatu aici in locuinta sa
in sinulu familiei, nu in giurulu amicilor de aici;
ci deparate de noi in Buda-Pesta intr'unu modu fór-
te deploraveru!

Catu de mare fu sgudeirea mai multora la au-
direa unei insciintiari telegrafice, venite domnei
Sidonia Haica in 27. c. demanetia la 8 óre dela
multu stimatulu Apotec. Georgiu Stupa: cumca
multu iubitulu ei sotiu Demet. Haica advocatu in
Aradu in 26 c. la 4 óre dupa amédi a reposatu in
Pesta in otelulu „Palatinu“ numai acelu nu se va
cutrupi de o intristare, care ar avea inima de
peatra.

De locu la acésta insciintiarea, tocmal fiindu
deschise ferestrelle locuintei familiei concerntante
in piatia mare, tipetele socii si a familiei atrasera
intr'acolo o multime de curiosi; deci si eu nu nu-
mai ca vecinu, ci si ca sinceru amicu a reposatul-
ui acusein, ca se vedu si sa audu jelnica intem-
plare! Oh ne'ndurata mórté! oh voi ne'mpacate
Parce, care nu voirati a intinde mai deparate firul
vietii acestui prea demnu barbatu, nu celu pucinu
nici atata, pene s'ar si re'ntorsu la ai sei si la noi.

In acésta mai trista constérnare, dómna soci'a
reposatului una cu baiata mai mare alergara la
drumulu de feru pentru de a ejunge, celu pucinu
inca a si facia la onorulu celu din urma, la immor-

mentare, intemplare neasteptata si inca prea
timpuria!

Asia dar' séra din 2. l. cur. fú diu'a din urma
in care ne vediuramu, fú diu'a despartirei pentru
totudeauna, caci in urmatore di plecas la Buda in
institutulu de scalda rece a doctorului Siklossy spre
locuire de dupa svatulu unora si altora, si in urma
propriei resolutioni! Te ai dusu si nu mai vini la
noi! Cei ce te petrecura pene la drumulu fere-
catu in pornirea ta de aici, mi au referatu, ea cu
gele te-ai despartit, adeca ai presimtitu, dar' to-
tusi si ai cugetatu sa nu te mai re'ntorci, si sa ne
casiumi intristarea, in carea noi amicii tei deveni-
ramu! Asia se indeparte omulu cate odata dela ai
sei ca se nu ii mai véda!

Reposatulu fú in Aradu nascutu din parinti
fórtle seraci. Studiile gimnasiale a finitu aici, filo-
sofia in Szegedinu, ear' studiile juridice in Pesta.
De locu dupa depunerea censurei advocatiale de-
veni archivariu aici la magistratulu orasienescu
pene la an. 1848, candu prin acclamatiunea popu-
rului fú alesu de antaiulu senatoru, in care tempu
multu criticiu fú mai tardiu alesu de consulu (burg-
maistru) prin a cui intrepunere multi insi fusera
scapati si aperati de furia escata in tempulu acela,
si 'si reobtenira libertatea. Elu fú preside si la
sinodulu bisericescu gr. or. tenu tu in Chisineu in
anulu orm. — ear' mai tardiu strapusu la Pesta de
asesoru la judetulu tieranu (országos törvény-
szék), unde avú functiunea sa numai cateva septe-
mani, si intre altele cu aplecarea si iubirea sa ca-
tra dreptate a miscatu pre consotii sei la elibera-
rea unui serbu otarit u la perdiarea vietii.

Dupa ce trebile tierii de atunci se adusera la
asiedimentulu de astadi, s'a apucat de advocation;
dar' durere, ea precum cu cativa timpu mai nain-
te, asia si dupa aceea omulu celu sanetosu incepú
a slabii (labesco) din anu in anu, intrebuindu cate
tóte spre a veni earasi la pristina sanetate, ce inse
nu se putú efeptui; de si trei ani dupa olalta a
cerceata baile: Marienbad (iu Boemia), Gleichen-
berg (in Stiria), Erdö-Bénye (in com. Zemplinu
lenga Tokai), si in anulu acesta loculu, unde 'si si
incheie viatia!

In elu a perduto soci'a unu barbatu bunu, 2
baiete unu tata iubitoriu, si ingrijitoriu de cresce-
rea si viitorulu loru, tóte nemotenile unu razemu

adeveratu, amiciei unu amicu demnu de tota stimatiunea, poporului romanu unu adeveratu svatuitarui si indreptatoriu in necesurile sale, ear' toti aceia, carii cu elu ca advocatu au avutu de lucru unu creditiosu aperotoriu, si omu cu multa omenia. Elu si a iubitu natiunea, si religiunea, a sprininitu literatura rom. si a fostu binefacatoriu la nenumarati, a fostu omu induratori. Cata alipire avea la cetatiene se putea vedé mai cu séma la diu'a numelui seu, candu se adunau intr'o multime neprecalculata, dar totudeauna cu cea mai amicabila intimpinare si bucuria fiindu acuprinsi.

Cine a fostu vre undeva in vreo societate cu elu nu a pututu a nu i se alipi inim'a de elu pentru umorulu si glumele lui cele scuturatore de si-cati. Elu totudeauna a datu boldire la petreceri placute prin incidentiile lui cele umoristice. A fostu unu omu de o rara popularitate, unu omu tare de susfletu, si caracteru! si acu:n cine, — ne-sciindu ca a murit — vine in ceva treaba la elu, merge suspinandu, si lacremandu! Si toti, carii 'lu gelescu, adeca o mare multime de aici, dicu, ca déca mörtea i a fostu ne'ncungiurabila, ar fi dorit u aici sa 'lu petreaca la mormentu, si romanii sa 'i dica celu din urma „vale“ de dupa datina stramorisloru; ear de dupa ritulu crescinu: in veci pomeni rea lui; scimu inse din audite, ca si in Pesta s'a facutu ingrijire din partea prea demnului DD. advocatu E. G. si G. S. si din partea teneriei romane asia, catu fú inmormentat cu cea mai frumósa pompa petrecutu cu musica vocala a bisericii gr. rom. si de o multime de Pestani.

Eu inse, care totudeauna ti amu fostu adictu, si te amu pretiuitu, in numele teu vorbescu urmatorele catra prea iubita 'ti familia:

Ca sa me lecuiescu am venit de departe de acasa,
Te am socia lasatu, grije de fete 'mi sa aibi;
Sórtea inse altcum otari acuma cu mine,
Si m'a de voi departatu, ca sa nu ne mai vedem, —
Fiti norocóse catu veti trai, facundu ce putuin eu
Pentru alu vostru traiu, vina ve alte de susu.

Eara tie la incheierea amicitiei nostre neseu-tate, earta cu ochii 'mi plini de lacremi sa 'ti spunu aceste:

— Pene 'n viatia ai fostu, ai lueratu, asudatu; deci acuma

Pace dincolo sa aibi, sia 'ti pamentulu usioru; Susfletulu teu in ceriu de angeri s'a se primeasca
Duca 'lu si la Dumnedieu, fat'a a cui tu sa vedi.

Si'mi earta a pune umbreloru tale urmatoriulu Epitafiu:

Aspru procesu mai in urma 'mi facu dupa lege 'i
cea mórté,

Hei! cum de nu invetiaiu caus'a aceasta sa 'nvingu.

КРОКОДИЛЪ ИИ КЪНЕЛЕ.

Фавълъ

(a mi querido Basilio.)

Беа фэгъндъ din Nilъ виѣ къне,
Сетеа 'n фэгъшъ ръкория.

— „Бе, ёи ліиште, жыпъне,
Крокодилъ ёи зичеа.

Dap дэлълъ чеъ къ мінте
Мі ресипс'аша къвінте:

— „Есте реъ ла съпътате
De-a ве апъ пе 'псътате,
Dap маѣ виѣ т'аръ фі оаре
Съ те аштептъ дингі съ 'тильни
Ли але теле пічоаре
Ши de жале-апої съ'мі къпци?..

О Романю івбіть!
П'ачестъ къне тв імітъ:
Дин Прогресъ ёи потолеште
Сътеа каре те тъпчеште;
Нъ къ 'пчетвлъ ші трептатъ
Денъ даштилъскълъ сфатъ,
Чи кътъ поці, ёи фэга таре,
Съ пъ'ді поатъ de пічоаре
Даштилълъ педічі лега,
Дин спете'ді спре-а оспта! . .

(Tr. дапъ D-na Ф. Александреску de Плано.)

Z. Велтервлъ 20. Ноемвр 1858.